

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ, АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Димчо Захариев Иванов*
ШУ „Епископ Константин Преславски“
Научна специалност „Ботаника“

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Аграрен факултет	
вх. №	1556
дата:	23.05.18

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по **научна специалност „Ботаника“** в
Аграрен факултет при Тракийски университет

Автор на дисертационния труд: *Нели Христова Грозева*
Доц. д-р
Тракийски университет
Тема на дисертационния труд: *Кариологични и морфологични*
изследвания в сем. Chenopodiaceae

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №980/19.04.2018 г. на Ректора на ТРУ.

1. Информация за дисертанта

Доц. д-р Нели Христова Грозева е родена на 12.01.1968 г. Завършила висшето си образование във Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“, гр. Пловдив през 1991 г. с квалификация агроном – инженер, педагогика. През февруари 1996 г. е назначена за асистент в Тракийски университет, гр. Стара Загора. От май 2002 г. до юни 2003 г. е старши асистент, а от юни 2003 г. до февруари 2012 г. е главен асистент в същия университет. През 2009 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Ботаника“. По време на обучението си завършила четири специализирани курса в Института по ботаника към БАН. През февруари 2012 г. е назначена за доцент в Тракийски университет, гр. Стара Загора. През 2016 г. участва в целево обучение по Системата за управление качеството в Тракийски университет. От февруари 2016 г. е Заместник-декан на Аграрния факултет на Тракийския университет.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на доц. д-р Нели Христова Грозвеа е с общ обем от 319 страници и е структуриран в 10 глави: Увод (2 стр.), Литературен преглед (4 подглави и 21 стр.), Цел и задачи (1 стр.), Материали и методи (22 страници), Резултати и обсъждане (3 подглави, 34 параграфа и 194 стр.), Изводи (3 стр.), Справка на приносите на дисертационния труд (2 стр.), Препоръки (1 стр.), Литература (25 стр.), Списък на публикациите във връзка с дисертацията (1 стр.). Списъкът с използвана литература включва 504 источника, от които 69 на кирилица и 435 на латиница. Към дисертационният труд са включени 13 приложения с морфометрични данни за хромозомите на изследваните популации. Текстът е онагледен с голям брой фигури (104 бр.) и таблици (41 бр.).

Актуалността на темата е добре обоснована в увода и в литературния преглед. Целта е ясно формулирана, а поставените задачи са успешно изпълнени в хода на изследването. Като обект за изследване са избрани консервационно значимите таксони от сем. *Chenopodiaceae* и видовете от род *Salsola*. За целта са проучени 133 популации на 44 вида и 2 подвида от 13 рода на сем. *Chenopodiaceae*. Предмет на проведените проучвания са кариологичната изменчивост и еволюционните механизми в сем. *Chenopodiaceae*, както и морфологичната изменчивост, екологията, хорологията и състоянието на популациите на консервационно значимите таксони и на видовете от род *Salsola*. Това е съвсем уместно, като се има предвид, че до този момент видовете от сем. *Chenopodiaceae* не са били обект на специално кариологично изследване в България, липсват комплексни популационни изследвания, а местообитанията на част от консервационно значимите видове са застрашени. За подготовката на дисертационния труд е събрана и обработена много голяма по обем научна информация, публикувана основно на английски език. От хода на изложението в литературния преглед става ясно, че авторът много добре познава научната литература по изследваната проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените резултати са в няколко направления: Изясnen е таксономичният състав на сем. *Chenopodiaceae* в България и е установено погрешното определяне на *Suaeda heterophylla* Bunge, който следва да отпадне от състава на българската флора. За първи път върху български материали е установлен хромозомният набор и е описан кариотипът на 19 вида. Потвърден е хромозомният набор и е описан кариотипът на 25 вида и 2 подвида. Установено е, че при морфологично изследваните видове в общата популационна изменчивост по-силно изразена е между популяционната изменчивост. Установени са корелации между степента на морфологична изменчивост и различията в кариотипа. Посочени са

основните еволюционни механизми в еволюцията на сем. Chenopodiaceae: полиплоидията, главно алополиплоидията и хромозомните преустройства. За първи път е извършено комплексно популационно проучване на 6 вида от българските им популации, въз основа на което са установени морфологичните особености, екологичните изисквания и хорологията на видовете, като за първи път е описана и морфологията на полена им. Методите в дисертационния труд са подходящо подбрани, прецизно използвани и дават коректни научни отговори на поставените цел и задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Получените оригинални резултати имат приносен характер в 4 различни направления: 1. Приноси, съдържащи оригинални, нови за науката факти. 2. Методи, използвани за първи път при изследването на 6 вида в България. 3. Приноси с научно-приложен характер. 4. Приноси с потвърдителен характер.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените 12 публикации, свързани с дисертационния труд, са само в реферирани издания, което прави много добро впечатление. От тях 7 са в списания, индексирани в първични бази-данни (SCOPUS) и 5 в списания, индексирани във вторични бази-данни (EBSCO).

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и отразява напълно основните положения и научните приноси на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам използване на утвърденото в българската генетика понятие „хромозомен набор“ вместо „хромозомно число“, което е възприето от англоезичната научна литература.

8. Заключение

Дисертационният труд на доц. д-р Нели Христова Грозва и представените публикации, свързани с него, напълно отговарят на критериите на Тракийския университет за присъждането на научната степен „доктор на науките“. Поради това давам положителна оценка и предлагам дисертационният труд да бъде допуснат до защита. Препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да го оценят по достойнство и да присъдят на доц. д-р Нели Христова Грозва образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Ботаника“.

22.05.2018 г. / гр. Шумен

Подпись: